

Respons

Ukraina: Situasjonen for internt fordrevne (IDP)¹

- Identifiserte, registrerte og faktiske IDP
- Antall returnerte
- Bostedsregistrering til forskjell fra registrering som IDP
- Det sivile samfunns reaksjoner
- Sosioøkonomiske forhold
- Diskriminering og spenninger
- Ny lovgivning

Innledning

Russlands annektering av Krim-halvøya i mars 2014 og kamphandlingene i de sørlige og østlige områdene av landet, særlig i oblastene Donetsk og Luhansk,² som begynte i april 2014, har ført til store strømmer av IDP. Det kan være noe ulike grunner til at den enkelte har blitt IDP, men vi går ikke nærmere inn på disse. Det ligger også utenfor denne responsens mandat å gå inn på konflikten mellom Russland/prorussiske opprørere og Ukraina, dens årsaker og hendelsesforløp. Responsen forsøker å gi et bilde av IDP-situasjonen i Ukraina. Men vi vurderer ikke hvorvidt situasjonen er «forsvarlig nok» målt etter internasjonale kriterier for sikkerhet, tilgjengelighet osv.³

Identifiserte, registrerte og faktiske IDP

Vi skiller mellom identifiserte, registrerte og faktiske IDP. Det var først etter 15. oktober 2014 det ble satt i verk en landsomfattende registrering av IDP, i regi av *Ministry of Social Policy*. Det er bare de som er registrert i dette registeret, som vi her omtaler som registrerte.

¹ IDP er den engelske forkortelsen for internally displaced people/person, altså internt fordrevne personer (i Ukraina).

² Ukraina er delt inn i 25 forvaltningsmessige enheter, såkalte oblaster (Wikipedia 2014).

³ UNHCR er en svært sentral aktør og kilde. Organisasjonen utgir egne notater med betraktninger og anbefalinger rundt ulike sider ved beskyttelse av IDP og flyktninger (UNHCR 2014a).

De som hadde vært i kontakt med hjelpeapparatet før den tid, omtaler vi som identifiserte IDP.⁴ Ved slutten av november 2014 var de aller fleste identifiserte IDP også blitt registrerte (UNHCR 2014g).

Det er *State Emergency Service* (SES) som har stått for den offisielle identifiseringen av IDP. Organisasjoner som UNHCR og UNHCHR⁵ har lagt SES sine tall til grunn. Når ikke annet framgår eller har framgått, vil et tall for IDP være det samme som tallet for identifiserte IDP.⁶

Tallet på IDP varierer. Det har sammenheng med flere forhold. Per 18. september 2014 var det identifisert 275 489 IDP. UNHCHR (2014c, s. 27) forklarer økningen fra foregående måned med en faktisk økning av fordrevne, inkludert fra nye områder som Novoazovsk. Dessuten hadde det vært en økning i identifisering av de som allerede rent faktisk hadde vært IDP en tid. Dette siste kunne igjen ha sammenheng med skolestart, der barnet må være identifisert og innskrevet for å kunne begynne på skolen.

I perioden 18. september–16. oktober 2014 var det en kraftig økning i IDP, fra 275 489 til 417 246⁷ (UNHCR 2014d). 21. november 2014 rapporterte SES om 472 605 identifiserte IDP, ifølge OCHA (2014b). 453 199 kom fra de østlige områdene, mens 19 406 kom fra Krim-halvøya. 28. november 2014 meldte SES om 490 046 identifiserte IDP (UNHCR 2014g).⁸

UNHCR estimerer at det faktiske antall IDP kan være minst to eller tre ganger høyere enn det identifiserte tallet for IDP (UNHCR 2014d). UNHCHR (2014c, s. 27) hevder at mange IDP ikke er identifisert på grunn av et mangelfullt identifiseringssystem og uklare forhold rundt fordelene, med ulike støtteordninger, for den enkelte IDP.⁹ OSCE (2014a) trekker fram at noen IDP ikke har latt seg identifisere fordi de håper på en snarlig hjemkomst. I mellomtiden baserer de seg på hjelp fra slektninger og venner og bruker av egne oppsparte midler. Noen lar være å identifisere seg fordi de frykter at konsekvensene kan bli at separatistene vil konfiskere deres eiendom eller at de kan bli innkalt til militærtjeneste for å tjenestegjøre i øst. Andre har flyktet på grunn av trussel om bortføring og er redde for å avsløre hvor de nå befinner seg. Noen ønsker å la seg identifisere, men mangler nødvendige papirer som identitetskort.

Internt fordrevne på Krim-halvøya er ikke inkludert i det offisielle tallet for identifiserte IDP i Ukraina (UNHCR 2014d).¹⁰

⁴ Mens mange faktiske IDP ikke var identifisert noen steder, kunne det være andre som var identifisert flere steder.

⁵ UNHCHR er forkortelsen for *United Nations High Commissioner for Human Rights*, altså FNs høykommissær for menneskerettigheter.

⁶ Denne responsen tar ikke opp situasjonen for flyktninger fra Ukraina i andre land. Ved slutten av oktober 2014 var summen av identifiserte internflyktninger og flyktninger i andre land flere enn 800 000 personer, ifølge UNHCR, som gjengitt i RFE/RL (2014). OCHA (2014b) opplyser at siden mars 2014 har 523 396 personer fra Ukraina flyktet til andre land. Av disse har 434 453 søkt om flyktningstatus eller midlertidig asyl i Russland.

⁷ I denne perioden justerte SES tallet på IDP i Kharkiv-regionen fra 20 000 til 87 000 (UNHCR 2014d).

⁸ 449 847 av de 490 046 identifiserte IDP var på dette tidspunktet nå også registrert i det nye systemet.

⁹ IDP som ikke har hatt behov for assistanse eller støtte, har heller ikke trengt å la seg identifisere (IDMC 2014, s. 3).

¹⁰ UNHCR (2014d) skriver at pålitelige kilder anslår tallet til 17 000.

Respons Ukraina: Situasjonen for internt fordrevne (IDP)

Hvor befinner IDP seg?

Majoriteten av IDP oppholder seg i nærheten av konfliktområdene. I områder i oblastene Donetsk og Luhansk som regjeringsstyrkene har tatt tilbake kontrollen over, oppholder det seg henholdsvis 73 000 og 30 000 IDP. I Kharkiv er tallet 117 000, i Dnipropetrovsk 42 000 og i Zaporizhzhia 49 000 (UNHCR 2014g).

Sammensetning av IDP

27 % av IDP er barn, og 20 % er i kategorien eldre eller funksjonshemmet. Av de voksne er 66 % kvinner (UNHCR 2014g).¹¹ De fleste IDP er etniske ukrainere, men det er også etniske russere, rom,¹² meskhetere og krim-tatarere (IDMC 2014, s. 3) Den gjennomsnittlige familien består av tre personer. Noen barn har reist fra Donbass alene (UNHCHR 2014c, s. 27-28). 96 % av IDP kommer fra områder øst i Ukraina, mens 4 % kommer fra Krim-halvøya. IDP fra Krim-halvøya økte fra vel 14 000 8. august 2014 til nærmere 19 000 16. oktober 2014 (UNHCR 2014c, s. 4; 2014g).

Antall returnerte

Noen IDP reiser tilbake til sitt hjemsted. Ministeren for sosialpolitikk, Lyudmyla Denisova, opplyste 7. oktober 2014 at 86 000 personer hadde returnert til hjemstedet (Ministry of Social Policy 2014). Imidlertid er det vanskelig å ha sikre tall. Mange IDP var kanskje ikke identifisert mens de var IDP. Antakeligvis er det forholdsvis få av de returnerte som rapporterer til myndighetene om det. Noen reiser fram og tilbake, avhengig av særlig sikkerhetssituasjonen, som stadig kan endre seg (UNHCR 2014d).¹³ UNHCR (2014g) opplyser at per 27. oktober 2014 hadde 135 000 IDP returnert hjem.

De første returene til oblastene Donetsk og Luhansk startet i juli 2014, og da først og fremst til områder kontrollert av ukrainske myndigheter. Retur til områder kontrollert av opprørsstyrkene, startet i august 2014. I perioden etter våpenhvilen, som ble inngått 5. september 2014, økte antall returer. I forbindelse med skolestarten var det også en økning. Noen returnerte til konfliktområder, for kortere perioder. Det hadde sammenheng med at vinteren var i anmarsj, og at det ble rapportert om opprørssoldater som var i ferd med å konfiskere eiendom. Folk ønsket å sjekke forholdene, og å ta med seg diverse ting som blant annet varmere klær (UNHCHR 2014c, s. 28). Mange drar også tilbake for en kortere periode for å besøke personer som ikke vil eller kan forlate området (OCHA 2014b).

Bostedsregistrering¹⁴

Alle personer i Ukraina skal være bostedsregistrert på en konkret adresse. Det gjelder også ved et midlertidig opphold, der personen skal ha en midlertidig bostedsregistrering. Tilgang til en rekke sosiale og økonomiske goder er knyttet opp mot personens bostedsregistrering. Det gjelder for eksempel muligheten til å få registrert en forretningsvirksomhet, tilgang til helsetjenester, jobb og sosiale støtteordninger (UNHCR 2014c, s. 8).

¹¹ Tallene er per 28. november 2014.

¹² Det er ca. 6 000 IDP-rom fra Krim-halvøya, Donetsk og Luhansk (OSCE ODIHR 2014, s. 31).

¹³ Også flyktninger i Russland har begynt å vende tilbake til Ukraina (UNHCR 2014d).

¹⁴ Bostedsregistrering må ikke forveksles med registrering som IDP.

Respons Ukraina: Situasjonen for internt fordrevne (IDP)

Det er ingen særordninger for IDP med hensyn til å kunne bli bostedsregistrert; det er de alminnelige reglene som gjelder. I praksis betyr det at de kan komme til å støte på problemer. For å bli bostedsregistrert må man legge fram bevis for eierskap eller leiekontrakt. Folk som allerede bor i leiligheten, må gi sitt samtykke. Mange huseiere er tilbakeholdne med å utstede bostedsbevis, blant annet av skattemessige grunner. IDP må også avregistrere seg på det opprinnelige hjemstedet, men det er ingen prosedyrer for å kunne gjøre dette in absentia (UNHCR 2014c, s. 8; IDMC 2014, s. 6).

Til tross for at mange IDP ikke er bostedsregistrerte på sitt nye sted, har de likevel etter hvert fått tilgang til de fleste sosiale goder, som skole, helse, sosiale støtteordninger og pensjoner. *The Pension Fund* har forenklet sine prosedyrer slik at det skal være lettere å overføre pensjonen til andre regioner. *The Ministry of Social Policy* har også endret prosedyrene slik at IDP skal få raskere tilgang til sine sosiale goder. *The Cabinet of Ministers* har gjort det lettere for IDP å få tilgang til arbeidsledighetstrygd på sitt nye sted (UNHCR 2014c, s. 8; IDMC 2014, s. 6).¹⁵

Det sivile samfunns reaksjoner

De fleste IDP har søkt støtte hos grasrotorganisasjoner, sivile eller religiøse. Det har sammenheng med at de offentlige støtteordningene har vært lite forutsigbare. Responsen fra de frivillige organisasjonene har vært enorm, ifølge UNHCHR (2014c, s. 28). Arbeidet har vært støttet av private donorer, aktiv bruk av sosiale medier og en positiv holdning i befolkningen, ifølge kilden.¹⁶ Den offentlige støtten, i form av kontantbeløp, bopel og annet, har stort sett kommet fra myndigheter på regionalt nivå (OSCE 2014a). Chaloka Beyani, FNs spesialrapportør for IDP,¹⁷ uttaler at det sivile samfunn, kirker og frivillige har gjort en heroisk innsats, støttet av FN-organisasjoner og NGO-er. De har organisert utdeling av blant annet mat, klær og medisiner, og gitt juridisk assistanse og hjelp med å finne jobber (UNHCHR 2014d).

Sosioøkonomiske forhold

Husvære

20 % av IDP bor i statlig støttede kollektive sentre,¹⁸ resten bor i private leiligheter eller sentre. Finansieringen ved de statlig støttede sentrene har vært et problem på grunn av

¹⁵ I praksis er det mange som har måttet vente på utbetaling av alderstrygd, uføretrygd og arbeidsledighetstrygd. IDMC (2014, s. 6) henviser til samtaler med Crimea SOS. Det har vært vanskelig for IDP i det hele tatt å få etterbetalt uteblitte pengebeløp på grunn av svakheter i det elektroniske registreringssystemet (UNHCHR 2014c, s. 28). Tilgang til økonomiske støtteordninger har vært særlig vanskelig for rom-IDP. Det har sammenheng med at mange mangler identitetsdokumenter som fødselsattest (UNHCHR 2014c s. 28). IDMC (2014, s. 6) legger til at dette gjelder majoriteten av rom.

¹⁶ Mange av de frivillige var studenter og lærere som ikke hadde tid til å arbeide etter oppstart av skoleåret. Resten av de frivillige ble utsatt for store påkjenninger blant annet på grunn av det økende antall IDP (UNHCHR 2014c, s. 28).

¹⁷ Beyani er professor i internasjonal rett ved *London School of Economics*. Som spesialrapportør er han uavhengig av enhver regjering og organisasjon. Han har oppdraget i kraft av egen persons kapasitet.

¹⁸ Disse kollektive sentrene er etablert i sovesaler, sanatorier, klostre og sommerleire (IDMC 2014, s. 5).

Respons Ukraina: Situasjonen for internt fordrevne (IDP)

manglende eller sene overføringer fra sentralt hold.¹⁹ Beboerne betaler ikke for oppholdet. Per 12. september 2014 bodde minst 25 500 IDP i statlig støttede kollektive sentre som ikke er egnet for å bo i om vinteren, ifølge myndighetene (UNHCHR 2014c, s. 28; IDMC 2014, s. 5).

Flere NGO-er har rapportert om voldsepisoder blant IDP ved de kollektive sentrene. Dette tilskrives posttraumatisk stress, dårlige levekår og en usikker framtid. Helsepersonell er bekymret for økt risiko for tuberkulose og infeksjonssykdommer der det er høy befolkningstetthet (UNHCHR 2014c, s. 28).

Det er lite informasjon om situasjonen for dem som bor privat. Noen bor hos venner eller slektninger. Andre har fått bolig gjennom religiøse eller ikke-statlige organisasjoner, eller gjennom bedrifter. Noen får etter hvert problemer med å betale husleia, mens andre har kjøpt egen leilighet. Noen opplever et press fra huseier fordi botiden blir lenger enn det huseier hadde sett for seg (IDMC 2014, s. 5).

OSCE (2014a) intervjuet ca. 400 IDP fra midten av juni til midten av juli 2014. Erfaringene deres var noe ulike. Boligstandarden varierte, men generelt syntes de å være tilfredse med standarden.

Helsetjenesten

Noen IDP sliter med å få tak i medisiner de trenger. Det kan ha sammenheng med dårlig råd eller at de mangler de personlige dokumentene som kreves. Dessuten er helsetjenesten sterkt overbelastet (IDMC 2014, s. 5).

IDP har tilgang til offentlige helsetjenester. Men dette systemet dekker ikke medisinkostnadene. Situasjonen er særlig vanskelig for pasienter som trenger langvarig behandling med dyre medisiner, som for eksempel personer med diabetes og hiv/aids (UNHCHR 2014c, s. 8).²⁰

Tilgangen til statlige helsetjenester varierer ifølge svarene til de 400 IDP i undersøkelsen til OSCE (2014a). I noen regioner er tilgangen god, mens den andre steder er mindre god. For øvrig rapporterte ingen av de 400 om alvorlige ernæringsproblemer.

Jobb

Det finnes ingen statistikk for sysselsettingen blant IDP. Noen IDP har opprettet ny virksomhet, mens andre ikke har klart det. Dersom en privatperson ønsker å flytte virksomheten til et nytt sted, må han først registrere seg på det nye stedet. Dette krever dokumentasjon i form av for eksempel en leiekontrakt (IDMC 2014, s. 5).

Mange IDP støter på byråkratiske barrierer med hensyn til å skaffe arbeid, og også for å få arbeidsledighetstrygd. Noen har flyktet uten å ta med seg sin arbeidsbok. Denne boka, som viser innehaverens arbeidshistorikk, er nødvendig for å kunne få ny jobb eller støtte som arbeidsledig. Noen kan ikke framvise arbeidsbok fordi arbeidsgiveren på hjemstedet har nektet å godta eller akseptere «oppsigelsen». Det er vanskelig å skaffe et duplikat av

¹⁹ I praksis har private eiere av de kollektive sentrene selv måttet dekke store deler av utgiftene (IDMC 2014, s. 5).

²⁰ På lokalt nivå (oblast) har myndighetene fått tildelt ressurser etter hvor mange personer som er berørt.

arbeidsboka. Myndighetene har erkjent problemet, og arbeider med å løse det (IDMC 2014, s. 6).

Bare et fåtall av de 400 intervjuede i undersøkelsen til OSCE (2014a) hadde fått seg ordinært arbeid. Mange, blant andre enslige mødre og eldre, var imidlertid i en situasjon som gjorde det vanskelig med arbeid. Dessuten er det generelt en høy grad av arbeidsledighet mange steder i Ukraina.

Skolegang

Per 8. september 2014 var det til sammen (over hele landet) 49 195 IDP-barn i skoler og førskoler. Tallet på skolepliktige barn som ikke er i skolen, er foreløpig ukjent (UNHCHR 2014c, s. 27). I midten av september 2014 var det ifølge myndighetene 70 000 IDP i skoler og førskoler. Tallet var det samme i oktober (IDMC 2014, s. 6).

UNHCHR (2014c, s. 27) hevder at prosessen med å innrullere barna i skolen, har gått uten problemer, der myndighetene har vist fleksibilitet. Men noen barn er ikke blitt innrullert fordi foreldrene hadde håpet å returnere i nær framtid.

Hovedregelen er at en elev skal gå på skole der barnet er bostedsregistrert. Men Utdanningsdepartementet har tillatt at skolene kan ta imot IDP basert på en skriftlig søknad fra foreldrene. Ved opptak til barnehager skal IDP prioriteres (IDMC 2014, s. 6).

Det har vært rapportert at IDP-barn har blitt traumatisert og hatt problemer med å tilpasse seg en ny skole. Det har også blitt rapportert at barn i vertskapskommunen har vært tilbakeholdne overfor barn fra Donetsk og Luhansk. 4. september 2014 utstedte Utdanningsdepartementet en instruks for å minne skoleadministrasjonen og lærerne om å være ekstra observante og tolerante overfor IDP-barn (UNHCHR 2014c, s. 27).

Diskriminering og spenninger

Flere kilder henviser til IDP og andre som har fortalt om ulike former for diskriminering, gnisninger, spenninger og konflikter mellom IDP og lokalbefolkningen eller lokalsamfunnet. Felles for disse rapportene er at de er relativt kortfattede på dette punktet. Det er derfor vanskelig å ha noen sikker formening om form, hyppighet, grad osv. Landinfo kjenner ikke til uavhengige og troverdige rapporter som sier at IDP har blitt bortført, utsatt for grov vold eller drept fordi de har vært IDP.²¹

Det har vært en relativt stor og rask økning av IDP mange steder. Den økonomiske situasjonen er vanskelig, og det er knapphet på mange goder, som alminnelig betalte jobber og barnehageplasser (UNHCHR 2014b, s. 27).

IDP blir favorisert med hensyn til opptak til barnehager. På den ene siden har dette gjort det lettere for IDP å få tilgang til et knapphetsgode, men på den annen side har det ført til visse spenninger med lokale foreldre som har ventet i måneder for å få en plass (UNHCHR 2014c, s. 9; UNHCHR 2014b, s. 27).

²¹ Bruken av mer eller mindre løgnaktig propaganda er en vesentlig del av krigen mellom Russland/prorussiske opprørere og Ukraina. Denne propagandaen er naturlig nok ikke pålitelig og troverdig.

IDP fra østlige områder rapporterer om diskriminering i leiemarkedet for bolig, ifølge UNHCR (2014d, s. 7; 2014c). Potensielle utleiere skal ha vært tilbakeholdne med å leie ut til IDP av frykt for at de skal være upålitelige leietakere.

Arbeidsgivere skal ha vært tilbakeholdne med å ansette folk fra de østlige områdene. IDP har rapportert at potensielle arbeidsgivere har nektet å ansette IDP fra de østlige områdene, og beskyldt dem for å støtte opprørsstyrkene. UNHCR og samarbeidspartnere har holdt rundebordskonferanser med pressen, for å øke bevisstheten om problemstillingen. Det har også blitt iverksatt tiltak for å lære IDP om deres rettigheter i arbeidslivet (UNHCR 2014d). IDP har rapportert at lokalbefolkningen har beskyldt dem for å stjele jobber (UNHCHR 2014b, s. 27).

IDP har rapportert at de har blitt beskyldt for å unndra seg militærtjeneste (UNHCHR 2014b, s. 27). Da Ukraina innførte mobilisering til militæret våren 2014, ble ikke IDP unntatt fra mobiliseringsplikten (UNHCHR 2014b, s. 21).

UNHCR (2014d, s. 7) uttaler at det er bekymring for et bredere mønster av diskriminering på politisk grunnlag mot IDP fra Donbass.²²

På en konferanse i Kiev klaget IDP over at de av lokalbefolkningen ofte ble beskyldt for å være separatister og krigshissere (OSCE 2014b).

FNs spesialrapportør for IDP, Chaloka Beyani, uttrykker bekymring for rapporter om stigmatisering og diskriminering av enkelte IDP (UNHCHR 2014d).

Ny lovgivning

Ukraina var fram til mars 2014 nærmest uten egen erfaring med IDP. Landet hadde da heller ingen lovgivning rettet mot IDP.

20. oktober 2014 vedtok parlamentet en helt ny lov, *Law on the rights and freedoms of internally displaced persons*.²³ Denne IDP-loven (2014) gir IDP en rekke konkrete rettigheter. Den skal gi beskyttelse mot diskriminering og tvungen retur, og sørge for assistanse ved frivillig retur. Den tar også sikte på å forenkle tilgangen til ulike sosiale og økonomiske tjenester. Det gjelder blant annet bostedsregistrering, som er nødvendig å ha for blant annet å kunne benytte seg av banktjenester og registrere en forretningsvirksomhet, og også for å kunne motta arbeidsledighetstrygd (UNHCR 2014e; 2014f). Loven garanterer også IDP midlertidig husvære, pensjoner og andre sosiale goder. Utstedelse av sentrale, personlige dokumenter skal kunne skje der IDP faktisk befinner seg. De som ikke ønsker en sosialbolig, men heller vil bosette seg et annet sted, skal få lån på gunstige vilkår (UNHCR 2014b).

Loven ble utarbeidet i tett dialog med blant andre UNHCR som sier at den er i samsvar med internasjonale standarder og beste praksis (UNHCR 2014e). *Council of Europe* (2014) påpeker i en høringsuttalelse til lovutkastet at definisjonen av en IDP bare omfatter ukrainske

²² UNHCR går i denne sammenheng ikke nærmere inn på hvordan dette eventuelt arter seg, omfang osv.

²³ Loven trådte i kraft 22. november 2014. Det var første gang i historien at Ukraina innførte en egen lov for alle IDP i landet. I april 2014 hadde parlamentet vedtatt en egen lov som innbefattet IDP fra Krim-halvøya, *Law on guaranteeing rights and freedoms of citizens and the legal regime on the temporary occupied territory of Ukraine* (OSCE 2014a). Loven er tilgjengelig her:

<http://unhcr.org.ua/attachments/article/1299/UNHCR%20External%20Update%20Ukraine%20ENG%20001%2012%202014.pdf>. Se under: Ukrainian legal framework on IDPs.

Respons Ukraina: Situasjonen for internt fordrevne (IDP)

statsborgere. Rom-folk uten statsborgerskap og utenlandske studenter vil derfor kunne bli utelukket fra den assistanse og beskyttelse som loven tar sikte på å gi IDP.

I tillegg til selve loven har regjeringen vedtatt flere utfyllende bestemmelser for å styrke IDP sine rettigheter. 1. oktober 2014 vedtok regjeringen en resolusjon om registrering av IDP. Ministry of Social Policy ble gitt ansvaret for å organisere registreringsarbeidet, opprette en enhetlig database over registrerte IDP og utstede standardiserte identitetsbevis for IDP (UNHCR 2014d).²⁴

1. oktober 2014 vedtok regjeringen også en resolusjon om finansiell støtte for midlertidig bopel. Voksne, registrerte IDP som aktivt søker jobb eller allerede har fått jobb, skal få en støtte på 442 UAH (34 USD), mens de som ikke er i stand til å arbeide, for eksempel barn, eldre og funksjonshemmede, skal få en støtte på 884 UAH (68USD) i seks måneder. Beløpene skal være fritatt for inntektsskatt (UNHCR 2014d).

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om. Landinfos responser og temanotater er basert på opplysninger fra både åpne og anonyme kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder.

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater. Responser er utarbeidet innenfor korte frister og inneholder gjerne lite bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Council of Europe (2014, 10. oktober). *Opinion of DGI, Directorate of Human Rights on the Draft Law of Ukraine "On Ensuring of Rights and Freedoms of Internally Displaced Persons"*. Strasbourg: Council of Europe. Tilgjengelig fra <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090001680098ea5> [lastet ned 4. desember 2014]
- IDMC, dvs. Internal displacement monitoring centre. (2014, 22. oktober). *Time to act: Internal displacement on the rise in Ukraine*. Genève: IDMC. Tilgjengelig fra <http://www.internal-displacement.org/europe-the-caucasus-and-central-asia/ukraine/2014/time-to-act-internal-displacement-on-the-rise-in-ukraine/> [lastet ned 27. november 2014]
- [IDP-loven] (2014, 20. oktober). *Law of Ukraine "On ensuring of rights and freedoms of internally displaced persons"*. Tilgjengelig fra UNHCR Ukraine <http://unhcr.org.ua/en/2011-08-26-06-58-56/news-archive/1231-internally-displaced-people> [lastet ned 5. desember 2014]
Lenken til loven ligger litt ned på siden, under overskriften «Ukrainian legal framework on IDPs».

²⁴ I perioden 15. oktober – 14. november 2014 ble mer enn 153 000 IDP registrert i det nye systemet (OCHA 2014a). Per 28. november 2014 hadde Ministry of Social Policy registrert 449 847 IDP (UNHCR 2014g).

Respons Ukraina: Situasjonen for internt fordrevne (IDP)

- Ministry of Social Policy (2014, 7. oktober). *86 000 personer returnert til Donbass. Lyudmyla Denisova. 86 тисяч переселенців повернулися на Донбас, - Людмила Денісова*. Kiev: Ministry of Social Policy. Tilgjengelig fra http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=166840&cat_id=107177 [lastet ned 20. november 2014]
- OCHA, dvs. UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (2014a, 14. november). *Ukraine. Situation report No.19 as of 14 November 2014*. Kiev: OCHA. Tilgjengelig fra <http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Sitrep%2019%20-%20Ukraine%20-%202014%20November%202014.pdf> [lastet ned 25. november 2014]
- OCHA, dvs. UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (2014b, 21. november). *Ukraine: Humanitarian snapshot (as of 21 November 2014)*. Kiev: OCHA. Tilgjengelig fra <http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Snapshot%20-%202014%20November%202014%20v2.pdf> [lastet ned 25. november 2014]
- OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (2014a, 13. august). *Internal displacement in Ukraine 12 August 2014*. Kiev: OSCE. Tilgjengelig fra <http://www.osce.org/ukraine-smm/122620?download=true> [lastet ned 25. november 2014]
- OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (2014b, 20. september). *Latest from OSCE Special Monitoring Mission (SMM) to Ukraine based on information received as of 18:00 (Kyiv time), 19 September 2014*. Kiev: OSCE. Tilgjengelig fra <http://www.osce.org/ukraine-smm/123809> [lastet ned 4. desember 2014]
- OSCE ODIHR (2014, august). *Situation Assessment Report on Roma in Ukraine and the Impact of the Currents Crisis*. Warszawa: OSCE ODIHR. Tilgjengelig fra <http://www.osce.org/odihr/124494?download=true> [lastet ned 28. november 2014]
- RFE/RL (2014, 24. oktober). *UNHCR Says More Than 800,000 Displaced By Ukraine Conflict. RFE/RL*. Tilgjengelig fra <http://www.rferl.org/content/refugees-ukraine-unhcr/26654070.html> [lastet ned 24. november 2014]
- UNHCR (2014a, 1. juli). *International Protection Considerations Related to the Developments in Ukraine – Update I*. UNHCR. Tilgjengelig fra <http://www.refworld.org/docid/53b29ad44.html> [lastet ned 8. desember 2014]
- UNHCR (2014b, 15. september). *UNHCR encourages swift adoption of legislation to protect internally displaced persons in Ukraine*. Kiev: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://unhcr.org.ua/en/2011-08-26-06-58-56/news-archive/1334-unhcr-encourages-swift-adoption-of-legislation-to-protect-internally-displaced-persons-in-ukraine> [lastet ned 24. november 2014]
- UNHCR (2014c, 17. oktober). *Profiling and Needs Assessment of Internally Displaced Persons (IDPs) 17 October 2014*. Kiev: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://unhcr.org.ua/attachments/article/971/IDP.pdf> [lastet ned 20. november 2014]
- UNHCR (2014d, 20. oktober). *Ukraine Situation. UNHCR Operational Update 24 September – 20 October 2014*. Kiev: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://unhcr.org.ua/attachments/article/1299/UNHCR%20UKRAINE%20External%20Update%2020%2010%202014.pdf> [lastet ned 20. november 2014]
- UNHCR (2014e, 20. oktober). *UNHCR welcomes adoption of the law by Ukrainian Parliament to protect people displaced by conflict*. Kiev: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://unhcr.org.ua/en/2011-08-26-06-58-56/news-archive/1362-unhcr-welcomes-adoption-of-the-law-by-ukrainian-parliament-to-protect-people-displaced-by-conflict> [lastet ned 20. november 2014]
- UNHCR (2014f, 24. oktober). *Winter looms as fighting continues to displace people in Ukraine*. Genève: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/544a4e179.html> [lastet ned 24. november 2014]
- UNHCR (2014g, 1. desember). *Ukraine Situation. UNHCR Operational Update. 1 December 2014*. Kiev: UNHCR. Tilgjengelig fra

Respons Ukraina: Situasjonen for internt fordrevne (IDP)

<http://unhcr.org.ua/attachments/article/1299/UNHCR%20External%20Update%20Ukraine%20ENG%2001%2012%2014.pdf> [lastet ned 5. desember 2014]

- UNHCHR, (2014b, 17. august). *Report on the human rights situation in Ukraine*. Genève: UNHCHR. Tilgjengelig fra <http://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/UkraineReport28August2014.pdf> [lastet ned 4. desember 2014]
- UNHCHR, (2014c, 16. september). *Report on the human rights situation in Ukraine*. Genève: UNHCHR. Tilgjengelig fra http://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/OHCHR_sixth_report_on_Ukraine.pdf [lastet ned 20. november 2014]
- UNHCHR, (2014d, 25. september). *Ukraine: UN expert calls for swift response to growing internal displacement plight as winter closes in*. Genève: UNHCHR. Tilgjengelig fra <http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=15096&LangID=E> [lastet ned 4. desember 2014]
- Wikipedia (2014, sist endret 9. april). *Ukrainas oblaster*. Wikipedia. Tilgjengelig fra http://no.wikipedia.org/wiki/Ukrainas_oblaster [lastet ned 28. oktober 2014]

© Landinfo 2014

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.